

Cyberlaw en auteursrechten

ABD-BVD
26 januari 2006

Jos Dumortier

lawfort

<http://www.ibbt.be>
<http://www.icri.be>
<http://www.lawfort.be>

Wetgeving auteursrechten

- Lappendeken - Overgangperiode
- Basis: Europese richtlijnen
- Wet 30 juni 1994 = basiswet
 - auteursrechten & naburige rechten
 - gewijzigd bij Wet 22 mei 2005: informatiemaatschappij
- Wet 30 juni 1994 computerprogramma's
- Wet 31 augustus 1998 databanken
- Talrijke uitvoeringsbesluiten
 - voorbeeld: K.B. 25 april 2004 vergoeding uitlening

Enkele basisprincipes (1)

- Auteursrecht beschermt enkel een “vormgeving” (niet een idee)
- Vormgeving moet “origineel” zijn (niet noodzakelijk “nieuw”)
- Origineel = eigen intellectuele schepping van de auteur
- Oorspronkelijke auteursrechthebbende is natuurlijke persoon

3

Enkele Basisregels (2)

- Drie exclusieve vermogensrechten
 - reproductie (incl. bewerking, vertaling, verhuring, uitlening)
 - mededeling aan het publiek (incl. beschikbaarstelling via website e.d.)
 - distributie (met toepassing van uitputtingsregel)
- Vermogensrechten: overdraagbaar onder strikte voorwaarden
- Morele rechten (niet overdraagbaar)
- Duurtijd: 70 jaar (na overlijden auteur)

4

Categorieën van beschermde werken

- **werken van letterkunde (incl. computerprogramma's)**
 - vb: geen auteursrecht op officiële overheidsakten
- **werken van beeldende kunst (incl. foto's)**
 - vb: portretrecht (tot 20 jaar na overlijden)
- **audiovisuele werken**
 - vb: overdracht van exploitatierecht naar producent
- **databanken**
 - vb: overdracht van vermogensrechten naar werkgever in niet-culturele sector

5

Andere regels

- **uitgavecontract**
- **opvoeringscontract**
- **naburige rechten**
 - uitvoerende kunstenaars
 - film- en muziekproducenten
 - omroeporganisaties
- **kabel en satelliet**
- **beheersvennootschappen**

6

Uitzonderingen op vermogensrechten (1)

- 1) citaatrecht (kritiek, polemieek, onderwijs, wetenschap)
- 2) bloemlezing bestemd voor onderwijs mits vergoeding
- 3) tijdelijke reproductie als onderdeel van technisch procédé
- 4) korte fragmenten of integraal werk van beeldende kunst als onderdeel van verslag over actuele gebeurtenis
- 5) reproductie en mededeling aan het publiek van werk in publieke plaats, voor ander doel

7

Uitzonderingen op vermogensrechten (2)

- 6) kosteloze uitvoering in familiekring of in kader van schoolactiviteiten
- 7) reproductie op papier van artikelen of korte fragmenten voor privé-gebruik (vergoedingssysteem)
- 8) reproductie van artikelen of korte fragmenten voor onderwijs of wetenschappelijk onderzoek (idem)
- 9) mededeling voor onderwijs of wetenschappelijk onderzoek (in gesloten netwerk) (idem)

8

Uitzonderingen op vermogensrechten (3)

- 10) reproductie, anders dan op papier en bestemd voor familiekring (vergoedingssysteem)
- 11) karikatuur en parodie
- 12) kosteloze uitvoering voor publiek examen
- 13) reproductie van beperkt aantal kopieën door openbare bibliotheken, musea en archieven
- 14) mededeling voor onderzoek of privé-studie van niet-commerciële producten in openbare bibliotheken, onderwijsinstellingen, musea en archieven via speciale terminals in de eigen gebouwen

9

Uitzonderingen op vermogensrechten (4)

- 15) tijdelijke opnamen door omroeporganisaties ten behoeve van eigen uitzendingen
- 16) reproductie en mededeling ten behoeve van mensen met een handicap
- 17) reproductie en mededeling voor reclame van openbare tentoonstellingen of verkopen
- 18) reproductie van uitzendingen in ziekenhuizen, gevangenissen, ...
 - speciale uitzonderingen voor databanken (privékopie op papier of onderwijs/onderzoek)
 - openbare uitlening (zie hierna)

10

Vergoedingsstelsel

- Huidig regime: reproductie van werken op papieren dragers (privékopie + onderwijs/onderzoek)
- Toekomst: vergoedingstelsel slaat ook op kopie voor familiekring naar andere drager dan papier
- KB: welke apparaten en dragers worden kennelijk gebruikt voor reproductie voor eigen gebruik?

11

Relevant voor informatiebemiddelaars:

- Openbare uitlening
- Consultatie
- Archivering
- Technische beschermingsmaatregelen
- Elektronische informatie rechtenbeheer

Openbare uitlening: exclusief recht

- exclusieve recht om toestemming te geven tot het **verhuren of het uitlenen** van het werk
 - literair of artistiek werk van auteur
 - prestatie van uitvoerende kunstenaar
 - fonogrammen of eerste vastleggingen van films (producent)
 - databanken: enkel onder auteurswet; niet sui generis
 - computerprogramma (houder auteursrechten)
- uitlening = ?
 - openbare uitlening van exemplaar voor beperkte tijd
 - zonder (in)direct economisch of commercieel voordeel

Openbare uitlening: uitzondering

- uitzondering op exclusieve recht van auteur om toestemming te geven:
 - werken van letterkunde; databanken, fotografische werken, muziekpartituren, geluids- en audiovisuele werken
 - geluids- en audiovisuele werken: wachtermijn van twee maanden
 - met educatief of cultureel doel
 - door erkende instellingen
 - **niet:** uitlening van computerprogramma's
 - **niet:** uitlening over netwerken (= nieuwe kopie)!

Consultatie van werken

- in off line context:
 - consultatie ter plaatse
 - normaal gezien geen inbreuk op exclusieve rechten
- on line context:
 - consultatie op het interne netwerk
 - inbreuk op exclusieve rechten van reproductie & mededeling (beschikbaarstelling) aan het publiek

Consultatie van werken: uitzondering

- nieuwe uitzondering:
 - mededeling, met inbegrip van beschikbaarstelling
 - van niet te koop aangeboden of aan licentievoorwaarden onderworpen werken
 - uit verzamelingen van voor het publiek toegankelijke bibliotheken, wetenschappelijke- en onderwijsinstellingen, musea of archieven (non-profit)
 - via speciale terminals in de gebouwen van die instellingen
 - voor onderzoek of privéstudie
 - medegedeeld aan of beschikbaar gesteld voor individuele leden van het publiek.

Archivering

- normaal gezien: inbreuk op reproductierecht
- nieuwe uitzondering:
 - reproductie beperkt tot een aantal kopieën, bepaald in functie van en gerechtvaardigd door het voor de bewaring van het culturele en wetenschappelijke patrimonium gestelde doel
 - door voor het publiek toegankelijke bibliotheken, musea, of door archieven
 - die niet het behalen van een direct of een indirect economisch of commercieel voordeel nastreven
 - voor zover hierdoor geen afbreuk wordt gedaan aan de normale exploitatie van het werk en geen onredelijke schade wordt berokkend aan de wettige belangen van de auteur.

Archivering

- De materialen die aldus worden vervaardigd blijven eigendom van deze instellingen, die zichzelf ieder commercieel of winstgevend gebruik ervan ontzeggen.
- De auteur kan hiertoe toegang krijgen, onder strikte inachtneming van de bewaring van het werk en tegen een billijke vergoeding van het werk verricht door deze instellingen.
- Contractuele afwijking mogelijk indien werken voor het publiek toegankelijk op een door hen individueel gekozen plaats (bijv. pay-per-view)

Technische beschermingsmaatregelen

- Mogelijkheid tot benutten uitzonderingen...
- ...vs. technische beschermingsmaatregelen
- verbod omzeilen TBM
- hoe recht op uitzonderingen garanderen?
 - plicht rechthebbenden genot te verzekeren
 - in gebreke? vordering als in kortgeding
 - echter: voor on-demand situatie contractuele vrijheid
 - tip: contractueel vastleggen

Elektronische informatie rechtenbeheer

- bescherming van informatie over
 - werk/prestatie
 - rechthebbenden
 - gebruiksvoorwaarden
- + cijfers/codes die deze informatie bevatten
- bescherming tegen wijziging, wissen,...

Conclusie

- Nieuwe uitzonderingen: positief
- Maar:
 - voorrang van contractuele voorwaarden (draagwijdte?)
 - bescherming van technische beschermingsmaatregelen
 - mogelijks ingewikkeld vergoedingsstelsel

Contact Details

K.U.Leuven – ICRI
Tiensestraat 41
3000 Leuven

Tel 016 325 149

jos.dumortier@law.kuleuven.be
<http://www.icri.be>

LAWFORT
Woluwedal 20
1930 St. Stevens Woluwe

Tel 02 710 78 51

jos.dumortier@lawfort.be
<http://www.lawfort.be>